

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით

22 ნოემბერი 2019 წელი

თბილისი

შესავალი ნაწილი
თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია
მოსამართლე თინათინ ეცადაშვილი
სხდომის მდივა-ი ნატო ხელაშვილი

მოსარჩელე - რი--ა სე-----ი
წარმომადგენელი - ლე-----ი

მოპასუხე - ნა-ა რე-----ი, ხა----ა გო-----ი
წარმომადგენელი- მე-----ა, მა-----ა

დავის საგა-ი- თა-ხის დაკისრება, გირავნობის საგნის რეალიზაცია

აღწერილობითი ნაწილი:

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. ნა-ა რე-----ს რი--ა სე-----ის სასარგებლოდ დაეკისროს სესხის ხელშეკრულებიდან- გამომდინარე დავალია-ების - 26070 ლარის გადახდა, საიდანაც სესხის ძირითადი თა-ხაა - 15000 ლარი, პროცენტი - 1350 ლარი, ხოლო 9720 ლარი არის პირგასამტეხლო (ყოველ ვადაგადაცხილებულ დღეზე სესხის ძირითადი თა-ხის 0,03 % 2012 წლის 26 ნოემბრიდან- 2018 წლის ნოემბრამდე).

1.2. გადაწყვეტილების აღსრულების მიზნით, სარეალიზაციოდ მიეჭცეს შპს „Si-----e“-ში (ს/კ 4-----) ხა----ა გო-----ის კუთვნილი 25 %-ია-ი წილი;

1.3. იმ შემთხვევაში, თუ გირავნობის საგნის რეალიზაციის გზით მიღებული თა-ხა საკმარისი არ აღმოჩნდება ვალდებულების სრულად დასაფარად,

აღსრულება მიექცეს ნა-ა რე-----ის სხვა ქონებაზე.

სარჩელი დამყარებულია შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე:

2012 წლის 17 აგვისტოს რი--ა სე-----ს და ნა-ა რე-----ს შორის დაიდო სესხის ხელშეკრულება, რომლის თა-ახმად რი--ა სე-----მა ნა-ა რე-----ს გადასცა სესხი 10 000 ლარის ოდენობით, სარგებლის გარეშე, 2012 წლის 22 აგვისტომდე ვადით. სესხის ხელშეკრულებით გა-ისაზღვრა პირგასამტეხლო, ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე 0,03 %. ხელშეკრულებით ასევე დადგინდა, რომ აღსრულება მოხდება მოვალის ნებისმიერ ქონებაზე, რომელიც ვალდებულების შესრულების დროისთვის აღმოჩნდება მის საკუთრებაში.

2012 წლის 26 აგვისტოს მხარეებს შორის დაიდო ხელშეკრულება სესხის და გირავნობის შესახებ. აღნიშნული ხელშეკრულების თა-ახმად რი--ა სე-----მა ნა-ა რე-----ს გადასცა სესხი 10000 ლარის ოდენობით, სამი თვის ვადით, 2012 წლის 26 ნოემბრის ჩათვლით. სესხის სარგებელი შეადგენდა თვეში 10 %-ს. ხელშეკრულებით ასევე გა-ისაზღვრა პირგასამტეხლო - 0,03 % ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე. სესხის თა-ხის უზრუნველყოფის მიზნით ნა-ა რე-----ის მიერ დაგირავდა შპს „Si-----e“-ში მისი კუთვნილი 50 %-ია-ი წილიდა- 15 %.

2012 წლის 03 სექტემბერს ზემოაღნიშნულ ხელშეკრულებაში შევიდა ცვლილება, კერძოდ, ნა-ა რე-----ზე დამატებით გაიცა სესხი 5000 ლარი და საბოლოოდ სესხის ძირითად თა-ხად გა-ისაზღვრა 15000 ლარი. ასევე ნა-ა რე-----ის მიერ დაგირავდა შპს „Si-----e“-ში მისი კუთვნილი წილიდა- 25 %. ხელშეკრულების და-არჩენი ნაწილი დარჩა უცვლელი. გირავნობა კა-ონის შესაბამისად დარეგისტრირდა სამეწარმეო რეესტრში.

2012 წლის 30 ოქტომბერს მოპასუხე ხა----ა გო-----ს და შპს „Si-----e“-ს დამფუძნებლებს, ნა-ა რე-----ს და ი----ბ მა-----ს შორის დაიდო ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის თა-ახმად, შპს „Si-----e“-ს დამფუძნებლები მათ საკუთრებაში არსებულ 100 %-ია- წილს სრულად გადასცემდნენ მყიდველს, ხა----ა გო-----ს. ხა----ა გო-----ი თავის მხრივ ნასყიდობის თა-ხით გადაიხდიდა რი--ა სე-----ის მიმართ არსებულ დავალია-ებს, რაც იმ დროისათვის შეადგენდა 18000 ლარს, რის შემდეგაც გა-თავისუფლდებოდა გირავნობის საგა-ი შპს „Si-----e“-ში 25 %-ია-ი წილი. აღნიშნული შეთა-ხმების გამო რი--ა სე-----მა თა-ხმობა გა-აცხადა საჯარო რეესტრში გირავნობის საგა-ი აღრიცხულიყო მყიდველის სახელზე, თუმცა არც ნა-ა რე-----ს და არც ხა----ა გო-----ს მოსარჩელისთვის თა-ხა არ გადაუხდიათ და ნა-ა რე-----ის დავალია-ება რი--ა სე-----ის წინაშე შეადგენს 26070 ლარს, საიდა-აც სესხის ძირი თა-ხაა 15000 ლარი, სარგებელი - 1350 ლარი, ხოლო პირგასამტეხლო - 9720 ლარი. (ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე სესხის ძირი თა-ხის 0.03 % 2012 წლის 26 ნოემბრიდან- 2018 წლის

ნოემბრამდე).

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. მოპასუხე **ხა---ა გო-----მა** წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო და გა-მარტა, რომ 2012 წლის 30 ოქტომბერს შპს „Si-----e“-ის დამფუძნებლებთან- ნა-ა რე-----სა და ი---ბ მა-----თა- გაფორმებული წილის ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე ხა---ა გო-----ი გახდა კომპა-იის 100 %-ია-ი წილის მესაკუთრე. ხელშეკრულების მხარეები იყვნენ მხოლოდ ნა-ა რე-----ი, ი---ბ მა-----ი და ხა---ა გო-----ი, ხოლო მოსარჩელე რი--ა სე-----ი ხელშეკრულების მხარე არ ყოფილა. რი--ა სე-----ის სასარგებლოდ კომპა-იაში გირავნობით იყო დატვირთული ნა-ა რე-----ის 50 %-ია-ი წილიდან- 25 % 2012 წლის 26 აგვისტოს და 2012 წლის 03 სექტემბრის სესხის და გირავნობის ხელშეკრულებაში ცვლილების და /ა- დამატების შეტა-ის საფუძველზე. წილის ნასყიდობის ხელშეკრულებით გა-ისაზღვრა წილის ნასყიდობის გადახდის წესი. მყიდველს ორ ეტაპად უნდა გადაეხადა წილის ღირებულება. პირველ ეტაპზე მყიდველს უნდა გადაეხადა 18000 ლარი, რომლითაც გა-თავისუფლდებოდა გირავნობის საგა-ი - ნა-ა რე-----ის 50 %-ია-ი წილიდან- 25 %. მე-2 ეტაპზე კი 2012 წლის 30 დეკემბრამდე მყიდველს უნდა გადაეხადა 13000 აშშ დოლარი. ხა---ა გო-----მა სრულად შეასრულა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება. 2012 წლის 07 ნოემბერს შევიდა ცვლილება კომპა-იის პარტნიორებში და 100 %-ია-ი წილის მესაკუთრედ დარეგისტრირდა ხა---ა გო-----ი.

მოპასუხემ შესაგებელში დამატებით გა-მარტა, რომ იმავე დავის საგა-ზე რი--ა სე-----მა მოპასუხე ხა---ა გო-----ის მიმართ 2016 წლის 3 ოქტომბერს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 20-----ის გადაწყვეტილებით მოსარჩელე რი--ა სე-----ის სარჩელი მოპასუხე ხა---ა გო-----ის მიმართ თა-ხის დაკისრების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა.

მოპასუხის გა-მარტებით სასარჩელო მოთხოვნა ხა-დაზმულია. ასევე უსაფუძვლოა გირავნობის საგნის რეალიზაციით თა-ხის მიღება, რადგან- ხა---ა გო-----მა 2012 წლის 30 ოქტომბერს გაფორმებული წილის ნასყიდობის ხელშეკრულების მიხედვით სრულად გადაიხადა ნასყიდობის საგნის ღირებულება, რასაც შედეგად მოჰყვა შესაბამისი რეგისტრაცია მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრში.

საქმის მასალით დადგენილია, რომ რი--ა სე-----ს და ნა-ა რე-----ს შორის პირველი სესხის ხელშეკრულება გაფორმდა 2012 წლის 17 აგვისტოს 2012 წლის 22 აგვისტოს ჩათვლით. მხარეებს შორის მეორე სესხის და გირავნობის ხელშეკრულება დაიდო 2012 წლის 26 აგვისტოს 2012 წლის 26 ნოემბრის ჩათვლით, ხოლო ამავე ხელშეკრულებაში ცვლილება შევიდა 2012 წლის 3

სექტემბერს. რი--ა სე-----ს ხსენებული სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მოთხოვნის უფლება წარმოეშვა 2012 წლის 22 აგვისტოს (პირველი ხელშეკრულება) და 2012 წლის 26 ნოემბერს (მეორე ხელშეკრულება). მოსარჩელემ გაუშვა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი უფლების რეალიზების ხა-დაზმულობის ვადა. აღნიშნული ხა-დაზმულობის ვადა მოსარჩელეს ამოეწურა 2015 წლის 22 აგვისტოს და 2015 წლის 26 ნოემბერს. ასევე მოსარჩელემ დაკარგა მოთხოვნის დაკმაყოფილების უფლება გირავნობის საგნის რეალიზების გზით (პირდაპირ საკუთრებაში გადასვლის გზით).

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე სარჩელი უსაფუძვლობისა და დაუსაბუთებლობის გამო არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

2.2. მოპასუხე ნა-ა რე-----მა წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო და გა-მარტა, რომ სასარჩელო მოთხოვნა ხა-დაზმულია, ვინაიდან- სადავო ხელშეკრულებები გაფორმდა 2012 წელს, შესაბამისად გასულია მოთხოვნის ხა-დაზმულობის ვადა, რაც გამორიცხავს სარჩელის დაკმაყოფილებას.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. 2012 წლის 17 აგვისტოს რი--ა სე-----ს და ნა-ა რე-----ს შორის დაიდო სესხის ხელშეკრულება, რომლის თა-ახმად რი--ა სე-----მა ნა-ა რე-----ს გადასცა სესხი 10 000 ლარის ოდენობით, სარგებლის გარეშე, 2012 წლის 22 აგვისტომდე ვადით. სესხის ხელშეკრულებით გა-ისაზღვრა ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში პირგასამტეხლო, ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე 0,03 %.

სესხის ხელშეკრულების 7.4 პუნქტის თა-ახმად დადგენილია, რომ აღსრულება გავრცელდება მოვალის ნებისმიერ ქონებაზე, რომელიც ვალდებულების შესრულების დროისთვის აღმოჩნდება მის საკუთრებაში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სესხის ხელშეკრულება N120870570 (ს.ფ 15-18)

3.1.2. 2012 წლის 26 აგვისტოს რი--ა სე-----ს და შპს „Si-----e“-ს დამფუძნებელ პარტნიორ ნა-ა რე-----ს შორის დაიდო ხელშეკრულება სესხის და გირავნობის შესახებ. აღნიშნული ხელშეკრულების თა-ახმად რი--ა სე-----მა ნა-ა რე-----ს გადასცა სესხი 10 000 ლარის ოდენობით, სამი თვის ვადით, 2012 წლის 26 ნოემბრის ჩათვლით. სესხის სარგებელი შეადგენდა

თვეში 10 %-ს. ხელშეკრულებით ასევე გა-ისაზღვრა ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში პირგასამტეხლო - 0,03 % ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე.

სესხის თა-ხის უზრუნველყოფის მიზნით ნა-ა რე-----ის მიერ დაგირავდა შპს „Si-----e“-ში მისი კუთვნილი 50 %-ია-ი წილიდა- 15 %.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სესხის და გირავნობის ხელშეკრულება (ს.ფ 19-21)

3.1.3. 2012 წლის 03 სექტემბერს, ზემოაღნიშნულ 2012 წლის 26 აგვისტოს სესხის და გირავნობის ხელშეკრულებაში შევიდა ცვლილება, კერძოდ, ნა-ა რე-----ზე დამატებით გაიცა სესხი 5000 ლარი და საბოლოოდ სესხის ძირითად თა-ხად ჯამში გა-ისაზღვრა 15000 ლარი.

ამავე ხელშეკრულებით სესხის თა-ხის უზრუნველყოფის მიზნით ნა-ა რე-----ის მიერ დაგირავდა შპს „Si-----e“-ში მისი კუთვნილი 50 %-ია-ი წილიდა- 25 %.

ხელშეკრულების და-არჩენი ნაწილი დარჩა უცვლელი.

გირავნობა კა-ონის შესაბამისად დარეგისტრირდა სამეწარმეო რეესტრში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ცვლილება სესხის და გირავნობის ხელშეკრულებაში (ს.ფ 22)

- ამონაწერი მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრიდა- (ს.ფ. 23-25)

3.1.4. დადგენილია, რომ 2012 წლის 30 ოქტომბერს ერთი მხრივ შპს „Si-----e“-ის დამფუძნებლებს - ნა-ა რე-----სა და ი----ბ მა-----ს (წილის გამყიდველები), ხოლო მეორე მხრივ ხა----ა გო-----ს (წილის მყიდველი) შორის გაფორმდა წილის გაყიდვის შესახებ ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც წილის გამყიდველებმა იკისრეს ვალდებულება მათ საკუთრებაში არსებული წილი, რომელიც საერთო ჯამში შეადგენდა შპს-ს 100%-ს, საკუთრებაში გადაეცათ წილი მყიდველისათვის, ამ უკა-ასკნელის მიერ შესაბამისი ღირებულების გადახდის სა-აცვლოდ.

ხელშეკრულების 2.3.1. და 2.3.2. პუნქტების თა-ახმად, გადახდა უნდა გა-ხორციელებულიყო ორ წილად შემდეგი პირობების გათვალისწინებით: 1) 18 000 ლარის გადახდა უნდა მომხდარიყო იპოთეკარ (მოგირავნე) რი--ა სე-----ზე, რის საფუძველზეც გათავისუფლდებოდა იპოთეკით (გირავნობით) დატვირთული ნა-ა რე-----ის 50%-ია-ი წილიდა- 25%-ია-ი წილი ხა----ა გო-----

--ის სასარგებლოდ (მიღება-ჩაბარების აქტის საფუძველზე); 2) 13 000 აშშ დოლარის გადახდა უნდა მომხდარიყო 2012 წლის 30 დეკემბრამდე, რის შედეგადაც წილის გამყიდველს საკუთრების უფლება წილზე დაუყოვნებლივ (იმავე დღეს) უნდა გადაეცა წილის მყიდველისათვის მოქმედი კაონმდებლობის შესაბამისად.

აღნიშნული ხელშეკრულების საფუძველზე, ხა----ა გო-----ი დარეგისტრირდა შპს „Si-----e“-ის 100% წილის მესაკუთრედ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 30.10.2012წ. ხელშეკრულება წილის გაყიდვის შესახებ (ს.ფ. 26-31);
- ამონაწერი მეწარმეთა და არასამეწარმეო იურიდიული პირების რეესტრიდა- (ს.ფ. 23-25);
- თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 20-----ის გადაწყვეტილება (ს.ფ. 52-60).

3.1.5. დადგენილია, რომ 2012 წლის 30 ოქტომბრის წილის გაყიდვის შესახებ ხელშეკრულების გაფორმების დროისათვის, შპს „Si-----e“-ის ნა-ა რე-----ის კუთვნილი 50%-ია-ი წილიდა- 25% კრედი--ორის - რი--ა სე-----ის სასარგებლოდ დატვირთული იყო გირავნობით 2012 წლის 26 აგვისტოს სესხისა და იპოთეკის ხელშეკრულებისა და სესხისა და გირავნობის ხელშეკრულებაში ცვლილებების და/ა- დამატების შეტა-ის შესახებ 2012 წლის 03 სექტემბრის ხელშეკრულების საფუძველზე.

წილის გაყიდვის შესახებ 2012 წლის 30 ოქტომბრის ხელშეკრულებისა და კრედი--ორის - რი--ა სე-----ის თა-ხმობის საფუძველზე, ხა----ა გო-----ი აღირიცხა შპს „Si-----e“-ის 100%-ია-ი წილის მესაკუთრედ, თუმცა მის საკუთრებაში აღრიცხული 100%-ია-ი წილიდა- 25%-ზე დღემდე რეგისტრირებულია გირავნობა კრედი--ორის - რი--ა სე-----ის სასარგებლოდ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ამონაწერი მეწარმეთა და არასამეწარმეო იურიდიული პირების რეესტრიდა- (ს.ფ. 23-25);
- მხარეთა ახსნა-გა-მარტება (სხდომის ოქმი)

3.1.6. დადგენილია, რომ რი--ა სე-----ს სარჩელი ხა----ა გო-----ის მიმართ თა-ხის დაკისრების და ქონების რეალიზაციის თაობაზე 2012 წლის 30 ოქტომბრის წილის ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 20-----ის გადაწყვეტილებით არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 20-----

-----ის გადაწყვეტილება (ს.ფ.125-133)

3.1.7. დადგენილია, რომ რი--ა სე-----ის ნა-ა რე-----ის წინააღმდეგ 2012 წლის 17 აგვისტოს და 22 აგვისტოს სესხის ხელშეკრულებების საფუძველზე არ აღუძრავს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

-თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის გა-ჩინებები (ს.ფ. 105-107; 108-109; 110-113; 114-116; 134-137)

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. სარჩელი აღძრულია ხა-დაზმულობის ვადის დარღვევით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 128-ე მუხლის თა-ახმად, სხვა პირისაგა-რაიმე მოქმედების შესრულების ა- მოქმედებისაგა- თავის შეკავების მოთხოვნის უფლებაზე ვრცელდება ხა-დაზმულობა. ამავე კოდექსის 129-ე მუხლის თა-ახმად, სახელშეკრულებო მოთხოვნების ხა-დაზმულობის ვადა შეადგენს სამ წელს, ხოლო უძრავ ნივთებთა- დაკავშირებული სახელშეკრულებო მოთხოვნებისა - ექვს წელს. ხა-დაზმულობის ვადა იმ მოთხოვნებისა, რომლებიც წარმოიშობა პერიოდულად შესასრულებელი ვალდებულებებიდან, სამი წელია.

სასამართლო გა-მარტავს, რომ მოთხოვნის ხა-დაზმულობის მტკიცების ტვირთი ეკისრება მოპასუხე მხარეს. მა- სათა-ადო მტკიცებულებებით დამაჯერებლად უნდა დაასაბუთოს აღნიშნული გარემოება, ხოლო მოწინააღმდეგე მხარემ უნდა ამტკიცოს მოთხოვნის ვადაში წარდგენის, ხა-დაზმულობის შეჩერების ა- შეწყვეტის ფაქტი.

მოთხოვნის ხა-დაზმულობა ფაქტია და არა სამართლებრივი კვალიფიკაცია, შესაბამისად, მასზე მითითებით სარჩელის უარყოფა მხოლოდ მოვალის (მოპასუხის) უფლებაა, სამოქალაქო პროცესის შეჯიბრებითობის პრინციპიდან გამომდინარე, გამორიცხავს ამ საკითხის სასამართლოს ინიციატივით გამოკვლევას. ამრიგად, სასამართლო მოთხოვნის ხა-დაზმულობას იკვლევს მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ მოპასუხე პირადად ა- კა-ონით შესაგებლის წარდგენაზე უფლებამოსილი პირების მეშვეობით მოთხოვნის ხა-დაზმულობის საფუძველით სასარჩელო მოთხოვნას უარყოფს.

გა-სახილველ შემთხვევაში საქმის მასალით დადგენილია, რომ რი--ა სე-----ს და ნა-ა რე-----ს შორის პირველი სესხის ხელშეკრულება გაფორმდა 2012 წლის 17 აგვისტოს 2012 წლის 22 აგვისტოს ჩათვლით. მხარეებს შორის მეორე სესხის და გირავნობის ხელშეკრულება დაიდო 2012 წლის 26 აგვისტოს 2012 წლის 26 ნოემბრის ჩათვლით, ხოლო ამავე ხელშეკრულებაში ცვლილება

შევიდა 2012 წლის 3 სექტემბერს. რი--ა სე-----ს ხსენებული სესხის ხელშეკრულებიდა- გამომდინარე მოთხოვნის უფლება წარმოეშვა 2012 წლის 22 აგვისტოს (პირველი ხელშეკრულება) და 2012 წლის 26 ნოემბერს (მეორე ხელშეკრულება). მოსარჩელემ გაუშვა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი უფლების რეალიზების ხა-დაზმულობის ვადა. აღნიშნული ხა-დაზმულობის ვადა მოსარჩელეს ამოეწურა 2015 წლის 22 აგვისტოს და 2015 წლის 27 ნოემბერს, ხოლო სარჩელი აღძრულია 2019 წლის 23 ია-ვარს, სასარჩელო ხა-დაზმულობის სამწლია-ი ვადის ამოწურვის შემდგომ და შესაბამისად სასარჩელო მოთხოვნა ხა-დაზმულია.

3.2.2. მოსარჩელე რი--ა სე-----ის გა-მარტებით სარჩელი არ არის ხა-დაზმული, რადგა- მის მიერ 2015 წლის 30 აპრილს სარჩელის აღძვრის შედეგად შეჩერდა სასარჩელო ხა-დაზმულობის ვადის დენა.

სასამართლო აღნიშნულ მოსაზრებას ვერ გაიზიარებს, ვინაიდა- რი--ა სე-----ის მიერ სასამართლოში აღძრული იქნა სარჩელი ხა----ა გო-----ის მიმართ, რომელიც არ წარმოადგენს სესხის ხელშეკრულებიდა- გამომდინარე შესრულებაზე ვალდებულ პირს. შესაბამისად, აღნიშნული ვერ გამოდგება სასარჩელო ხა-დაზმულობის სამწლია-ი ვადის დენის შეჩერების საფუძველად (დასაბუთება იხ. გადაწყვეტილების მე-6 ნაწილში).

სასამართლომ გადაწყვეტილების 3.1.7 პუნქტით ასევე დადგენილად მიიჩნია, რომ რი--ა სე-----ის ნა-ა რე-----ის წინააღმდეგ 2012 წლის 17 აგვისტოს და 22 აგვისტოს სესხის ხელშეკრულებების საფუძველზე არ აღუძრავს.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებული სასამართლო დასკვნა

დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასების საფუძველზე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კა-ონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვა-ელა

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 128-ე, 129-ე, 130-ე, 144-ე, 145-ე მუხლები

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 128-ე მუხლის თა-ახმად, სხვა პირისაგა- რაიმე მოქმედების შესრულების ა- მოქმედებისაგა- თავის შეკავების მოთხოვნის უფლებაზე ვრცელდება ხა-დაზმულობა. ამავე კოდექსის 129-ე

მუხლის თა-ახმად, სახელშეკრულებო მოთხოვნების ხა-დაზმულობის ვადა შეადგენს სამ წელს, ხოლო უძრავ ნივთებთა- დაკავშირებული სახელშეკრულებო მოთხოვნებისა - ექვს წელს. ხა-დაზმულობის ვადა იმ მოთხოვნებისა, რომლებიც წარმოიშობა პერიოდულად შესასრულებელი ვალდებულებებიდან, სამი წელია.

ამავე კოდექსის 130-ე მუხლის თა-ახმად, ხა-დაზმულობის ვადა იწყება მოთხოვნის წარმოშობის მომენტიდან, მოთხოვნის წარმოშობის მომენტად ჩაითვლება დრო, როცა პირმა შეი-ყო ა- უნდა შეეტყო უფლების დარღვევის შესახებ.

სასამართლო გა-მარტავს, რომ მოთხოვნის ხა-დაზმულობის მტკიცების ტვირთი ეკისრება მოპასუხე მხარეს. მა- სათა-ადო მტკიცებულებებით დამაჯერებლად უნდა დაასაბუთოს აღნიშნული გარემოება, ხოლო მოწინააღმდეგე მხარემ უნდა ამტკიცოს მოთხოვნის ვადაში წარდგენის, ხა-დაზმულობის შეჩერების ა- შეწყვეტის ფაქტი.

მოთხოვნის ხა-დაზმულობა ფაქტია და არა სამართლებრივი კვალიფიკაცია, შესაბამისად, მასზე მითითებით სარჩელის უარყოფა მხოლოდ მოვალის (მოპასუხის) უფლებაა, სამოქალაქო პროცესის შეჯიბრებითობის პრინციპიდან გამომდინარე, გამორიცხავს ამ საკითხის სასამართლოს ინიციატივით გამოკვლევას. ამრიგად, სასამართლო მოთხოვნის ხა-დაზმულობას იკვლევს მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ მოპასუხე პირადად ა- კა-ონით შესაგებლის წარდგენაზე უფლებამოსილი პირების მეშვეობით მოთხოვნის ხა-დაზმულობის საფუძვლით სასარჩელო მოთხოვნას უარყოფს.

გა-სახილველ შემთხვევაში საქმის მასალით დადგენილია, რომ რი--ა სე-----ს და ნა-ა რე-----ს შორის პირველი სესხის ხელშეკრულება გაფორმდა 2012 წლის 17 აგვისტოს 2012 წლის 22 აგვისტოს ჩათვლით. მხარეებს შორის მეორე სესხის და გირავნობის ხელშეკრულება დაიდო 2012 წლის 26 აგვისტოს 2012 წლის 26 ნოემბრის ჩათვლით, ხოლო ამავე ხელშეკრულებაში ცვლილება შევიდა 2012 წლის 3 სექტემბერს. **რი--ა სე-----ს ხსენებული სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მოთხოვნის უფლება წარმოეშვა 2012 წლის 22 აგვისტოს (პირველი ხელშეკრულება) და 2012 წლის 26 ნოემბერს (მეორე ხელშეკრულება).** მოსარჩელემ გაუშვა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი უფლების რეალიზების ხა-დაზმულობის ვადა. **აღნიშნული ხა-დაზმულობის ვადა მოსარჩელეს ამოეწურა 2015 წლის 22 აგვისტოს და 2015 წლის 27 ნოემბერს, ხოლო სარჩელი აღძრულია 2019 წლის 23 იანვარს,** სასარჩელო ხა-დაზმულობის სამწლია-ი ვადის ამოწურვის შემდგომ და შესაბამისად სასარჩელო მოთხოვნა ხა-დაზმულია.

რაც შეეხება მოსარჩელე რი--ა სე-----ის გა-მარტებას, რომ სარჩელი არ

არის ხა-დაზმული, რადგა- მის მიერ 2015 წლის 30 აპრილს სარჩელის აღძვრის შედეგად შეჩერდა სასარჩელო ხა-დაზმულობის ვადის დენა, სასამართლო ვერ გაიზიარებს შემდეგი გარემოებების გამო:

საქმეში წარმოდგენილია თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 05 მაისის გა-ჩინება, რომლითაც დადგენილია, რომ 2015 წლის 30 აპრილს სასამართლოს სარჩელით მიმართა რი--ა სე-----მა მოპასუხე ხა----ა გო-----ის წინააღმდეგ თა-ხის დაკისრების და მისი ამოღების მიზნით ქონების რეალიზაციის მოთხოვნით. აღნიშნული სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე მოსარჩელეს ეთქვა უარი.

როგორც გა-სახილველი საქმის მასალით არის დადგენილი 2012 წლის 17 აგვისტოს და 2012 წლის 26 აგვისტოს სესხის ხელშეკრულებების მხარეები, რომლიდა- გამომდინარეც მოსარჩელე მოითხოვს მოპასუხისთვის თა-ხის დაკისრებას, წარმოადგენდნენ რი--ა სე-----ი და ნა-ა რე-----ი, შესაბამისად რი--ა სე-----ს მოთხოვნის უფლება გააჩნია ნა-ა რევაზიშვილის მიმართ. ხა----ა გო-----ი არ წარმოადგენს ზემოაღნიშნული სესხის ხელშეკრულებებიდა- გამომდინარე სამართალურთიერთობის მონაწილეს და რი--ა სე-----ის წინაშე ა-გარიშვალდებულ პირს, შესაბამისად ხა----ა გო-----ის მიმართ სასამართლოში აღძრული სარჩელი ვერ გამოდგება სასარჩელო ხა-დაზმულობის სამწლია-ი ვადის დენის შეჩერების საფუძვლად. მოსარჩელის წინაშე ვალდებულ პირს წარმოადგენს ნა-ა რე-----ი, რომლის მიმართაც მოსარჩელე რი--ა სე-----მა სარჩელი აღძრა მხოლოდ 2019 წლის 23 ია-ვრს, ხა-დაზმულობის სამწლია-ი ვადის ხარღვევით. შესაბამისად, სარჩელი ხა-დაზმულია და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 144-ე მუხლის თა-ახმად, ხა-დაზმულობის ვადის გასვლის შემდეგ ვალდებულ პირი უფლებამოსილია უარი თქვას მოქმედების შესრულებაზე.

შესაბამისად, რი--ა სე-----ს უარი უნდა ეთქვას ნა-ა რე-----ისათვის სესხის ხელშეკრულებიდა- გამომდინარე დავალია-ების - 26070 ლარის დაკისრებაზე.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 145-ე მუხლის თა-ახმად, მთავარი მოთხოვნის ხა-დაზმულობის ვადის გასვლასთან- ერთად ხა-დაზმულობის ვადა გასულად ითვლება დამატებითი მოთხოვნებისთვისაც მაშინაც კი, როცა ამ მოთხოვნათა ხა-დაზმულობის ვადა ჯერ არ გასულა.

სასამართლო პრაქტიკით დამატებითი მოთხოვნები გაიგივებულია აქცესორულ უფლებებთან-, გა-სახილველ შემთხვევაში კი გირავნობის ხელშეკრულებასთან. შესაბამისად, გირავნობის საგნის რეალიზაციის ნაწილში მოსარჩელეს ასევე უარი უნდა ეთქვას სარჩელის დაკმაყოფილებაზე ხა-დაზმულობის გამო.

იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ მოსარჩელეს უარი ეთქვა თა-ხის დაკისრებასა და გირავნობის საგნის რეალიზაციაზე, შესაბამისად ასევე უარი უნდა ეთქვას მოსარჩელეს მოთხოვნის იმ ნაწილში, რომლის თა-ახმადაც, იმ შემთხვევაში თუ გირავნობის საგნის რეალიზაციის გზით მიღებული თა-ხა საკმარისი არ აღმოჩნდება ვალდებულების სრულად დასაფარად, აღსრულება მიექცეს ნა-ა რე-----ის სხვა ქონებაზე.

7.საპროცესო ხარჯები

7.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 53-ე მუხლის თა-ახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე გათავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგა-. თუ სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მაშინ ამ მუხლში აღნიშნული თა-ხა მოსარჩელეს მიეკუთვნება სარჩელის იმ მოთხოვნის პროპორციულად, რომელიც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს – სარჩელის მოთხოვნის იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა.

ვინაიდან- სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, მოსარჩელის მიერ სარჩელზე სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 783 ლარი უნდა დარჩეს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილად.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან- დაკავშირებული საკითხები

8.1 სარჩელზე სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვა-ელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 8-ე, 53-ე, 208-ე, 243-244-ე, 247-ე, 249-ე, 257-ე, 263-ე, 364-ე მუხლით და

გადაწყვი--ა

1. რი--ა სე-----ის სარჩელი ნა-ა რე-----ის და ხა----ა გო-----ის მიმართ თა-ხის დაკისრების და გირავნობის საგნის რეალიზაციის თაობაზე არ დაკმაყოფილდეს;

2. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან- 14 დღის ვადაში, სარეზოლუციო ნაწილის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული წესების

დაცვით თბილისის საქალაქო სასამართლოს მეშვეობით.

3. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ა- მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდა- არა უადრეს 20 და არა უგვია-ეს 30 დღისა, გამოცხადდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდა- 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

**მოსამართლე
ეცადაშვილი**

თინათინ